

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 295. — STEV. 295.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 18, 1933. — PONEDELJEK, 18. DECEMBRA 1933

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XL — LETNIK XL

AVSTRIJA BO POSTALA FAŠISTIČNA MONARHIJA

SOCIJALISTIČNI VODITELJ BAUER PRAVI, DA POMENJA POVRATEK HABSBURŽANOV NOVO VOJNO

Avstrijski justični minister Schuschnigg je objavil v uradnem glasilu razna namigavanja. — Njegove udarne čete pričakujejo prerojenja svetega cesarstva. — Krščanski socialisti sodelujejo s heimwehrom. — Princ Starhemberg hoče postati regent.

DUNAJ, Avstria, 17. decembra. — Avstrijske politične zadeve so bile v zadnjem času zelo zapletene, sedaj so se pa začele pojasnit. Dollfussova vlada je dolgo časa prikrivala svoj pravi cilj, včeraj je pa prišlo na dan, po čem stremi. Njen cilj je namreč — monarhija.

Da je to resnica je razvidno iz izjave oziroma namigavanj avstrijskega justičnega ministra in ustavnitelja katoliških udarnih čet.

Justični minister Kurt Schuschnigg je objavil v uradnem listu precej dolgo izjavo v kateri se sicer ne poslužuje besede "monarhija" pač pa pravi, da bo odbor udarnih čet ustanovil krščansko državo, ki bo temeljila na avstrijskih tradicijah in bo razširila svoje sedanje meje.

— Udarne čete, — je rečeno v izjavi, — čakajo ustanovitve nove Evrope. Nova Evropa bo ustanovljena, ko bodo odstranjene diktatorske mirovne pogodbe. Tedaj bo dana prilika za obnovitev svetega rimskega cesarstva na moderni podlagi.

— Udarne čete so bojevniška organizacija, čije člani so prežeti z borbenim duhom.

Važna je tudi ministrova pripombe, da se je organizacija "heimwehr", kateri načeluje princ Ernst von Starhemberg pridružila Schuschniggovim udarnim četam in da bosta obe organizaciji delovali roko v roki za dosega skupnega cilja.

Neko drugo poročilo pravi, da je bil izvoljen zvezni kancler Engelbert Dollfuss za vrhovnega poveljnika udarnih čet.

Kaj bo iz vsega tega, bo pokazala bližnja bodočnost. Sedanja avstrijska vlada je dolgo kazala napram monarhičnom nekako mržnjo, v zadnjem času je bilo pa večkrat namignjeno, da bi prav posebno ne nasprotovala povratku Habsburžanov.

Dollfussova krščansko socialistična stranka ni preveč prezeta z monarhističnim duhom, pa tudi zvezni kancler se dosedaj ni še nikdar javno zavzel za obnovitev monarhije.

Justični minister Schuschnigg je odkrit monarhist ter nikdar ne skriva svojega prepričanja.

Ker se Hitlerjev narodni socialistizem vedno bolj širi po Avstriji, smatrajo nekateri krogi monarhijo kot edino sredstvo proti tej nevarnosti.

Že več mesecev krožijo poročila, da želi postati princ Starhemberg regent fašistične monarhije.

Nova Avstria bi bila osnovana po uzoru Italije. Starhemberg bi imel tako besedo kot jo ima Mussolini, dočim bi igral Habsburžan podrejeno vlogo kot jo igra italijanski kralj.

Znani monarhist Friedrich von Wiesner je objavil v svojem listu članek z naslovom: "Pazite na dr. Dollfussa!"

V članku je rečeno, daje besedičenje o demokraciji in fašizmu avstrijski narod popolnoma zmedlo ter da je sedaj skrajni čas, da vlada to zmedo odpravi.

Dr. Otto Bauer, voditelj socialističnih demokratov, najmočnejše stranke v Avstriji, je rekel pred kratkim: — Za pretežno večino Avstrijev pomenja beseda "Habsburg" vojno. Pa ne samo vojno, pač pa tudi revščino in trpljenje, ki sta posledica poraza.

Na Balkanu se utrjuje prijateljstvo

LINDBERGH JE DOSPEL V MIAMI, FLA.

Lindbergh, ki je prelete v šestih mesecih 25 tisoč milj, se bo jutri vrnil v New York.

Miami, Fla., 17. decembra. — Charles A. Lindbergh in njegova žena sta se vrnila v Združeno državo s svojega poto okoli Atlantskega oceanja.

Prišal sta iz San Pedro na Magdalenski ter preletela razdaljo 880 milj v 6 urah in 48 minutah in prispevala ob 1.21 popoldne.

Od 9. julija, ko sta odletela iz New Yorka, sta preletela Severni Atlantik in Južni Atlantik, sta obiskala Anglijo, kontinentalo Evropo do Moskve, Afriko, Azorske otroke, Južno Ameriko in Zadnjo Indijo. Bila sta v stiku z 21 narodi ter sta preletela 25,000 milj.

Božične praznike želite obhajati s kupo in svojim mladim sinom simon Janom.

Lindbergh se je hotel pri prihodu izogniti vsaki javnosti, zato je spremno izogibal drugemu aeroplantu, ki je hotel fotografirati njegov aeroplanski, ko bi prispeval.

Na Lindberghovo prošnjo ni bil prirejen nihkaj javni sprejem.

Lindbergh načrtava v ponedeljek odleteti proti New Yorku.

PREMAJHNA KVOTA ZA FRANCIO

Paris, Francija, 15. decembra. — Nek zastopnik francoske vinske zadruge je rekel, da je za Francijo določena kvota za izvoz vina v letnikov v Združene države prejšnjih let.

Skromna slavnost na "Kill Devil Hill", s katerega sta pred tridesetimi leti brata Wright vprizorila prvi polet.

Kitty Hawk, N. C., 17. decembra. — Več sto turistov je despolalo danes na "Kill Devil Hill", kjer se je vršila skromna slavnost v spomin prevega poleta. Pred tridesetimi leti sta se nameři v tem kraju uspešno dvignila z letalom v zrak brata Orville in Wilbur Wright.

Na mestu, kjer se je zavrstil prvi polet, je dala zvezna vlada postaviti spomenik.

Pri slavnosti je bil navzoč tudi Alphonse W. Drinkwater, ki je pred tridesetimi leti postal v svet 42,000 besed vsebujoče poročilo c privt in uspešen polet.

Ob 2.59 je nekaj zavrselo med pričetki in nekdo stopi naprej z brzojavko v atokah. Kazalniški ravnatelj probre brzojavko in da krovniku znamenje, da preneha s svojim poslom. Brzojavka je vsebovala naznanko predsednika Viljama Milčasa, da izpremeni Breitwasserjevo smrtno kazeno v doomsno jebo.

Vsi so Črne. Obsojena ženska je Teamney Autrey, ki je umorila Roso Mae Knight s tem, da jo je poznala v vrelo vodo.

Za Breitwasserja je v javnosti vijadalo veliko zanimanje, ker je bil prvi, ki je bil osbojen na smrt po razglasitvi obsoedenega stanja.

Sodišče je imelo določiti ali pa za popolno opašitev ali pa za smrtno kazeno. Smrtna kazena mora biti izvršena po obsoblji.

Sodišče je Breitwasserja obsoalo opoldne. Obeseni bi imel biti točno ob treh.

Breitwasser je umoril neko 19. letno služkinjo, da ne bi njegova nevesta izvedela za ljubljavo razmerje s služkinjo.

Predstavnik Milčas je prepravljal obsojenje z zatrdilom, da je na spremto božično duhu.

Zadnjikerat so v Avstriji obesili leta 1916 med svetovno vojno.

ŽGANJE BO DOSTI CENEJE

Ce bi bilo žganje ceneje, bi zaloge v petnajstih dneh popolnoma pošle. Dosti ga je izhlapelo.

Washington, D. C., 17. dec. — Dr. James M. Doran, predstavnik oblasti, ki izdeluje pravilnik za distillerije, je izjavil, da bo ta industrija predložila prihodnji teden seznamen cen za razne vrste žganja.

Sedaj se ljudje pritožujejo nad visokimi cenami, tolaži po zatrdirju dr. Dorana bodo potrebiti kakor hitro bo enkrat objetljivo.

Cene so zato tako visoke, ker so v zadnjih sedemnajstih letih izhlapile ogromne monožine žganja.

Ko so bili sodi predpisani v skladu, je bilo v njih od 48 do 50 galon žganja, po sedemnajstih letih ga je pa v takem sodu komaj od 18 do 20 galon.

Ako bi bilo to žganje poceni naprodaj, bi bilo že v toku širjenjih dñih vseh pokupljeno. Pokupili bi ga predvsem špekulant.

Tokio, Japonska, 17. decembra. — Hiroši Saito, najmlajši japonski poslanik, ki je bil kdaj izbran, je bil imenovan za poslanika v Washingtonu.

Saito, ki je sedaj poslanik na Holandskem bo naslednik Katsuji Debučija, ki se je odpovedal svojemu mestu in se je vrnil v Tokio. Saito bo ta mesec star 47 let.

Saito je bil imenovan z odobrenjem znamudnih v mornariških voditeljev, kajti, četudi je bil član japonske delegacije na mornariški konferenci v Londonu leta 1930, se je vendar izognil obdelbi, da bi bil dovolj patriotičen, česar pa militaristi dolge ostale člane japonske delegacije, ker so sprejeti londonsko mornariško porodbo.

Saito je dobro poučen o mornariških zadevah in militaristi, ki imajo japonsko vlado v svojih rokah, upajo, da bo Saito na mornariški konferenci leta 1935 zahteval enakost za japonsko mornarico z angleško in ameriško.

Saito je dobro poučen o mornariških zadevah in militaristi, ki imajo japonsko vlado v svojih rokah, upajo, da bo Saito na mornariški konferenci leta 1935 zahteval enakost za japonsko mornarico z angleško in ameriško.

Predno je bil Saito imenovan za poslanika na Holandskem, je bil v zunanjem uradu in že tudi zastopnik poslanikov v Berlinu in Washingtonu. Nekaj časa je bil tudi generalni konzul v New Yorku in popolnoma obvladuje angloščino ter ima v Združenih državah mnogo prijateljev.

Predno je zmanjšali misterij, da je bilo imenovan za poslanika na Holandskem, da se bo kot en narod boriti za vsako pet svetega zemlje. Iz Košice se je dr. Beneš takoj odpeljal v Požar, kjer je zopet povdovljal, da bo načelar načelnemu ministru ter odpotoval v Švico. Nekaj mesecov zatem je turška vlada sklenila, da sprejme njegovo priporočila in je profesorja povabilo, da načeluje dolet.

Stare vsečilišče je bila omirjena, ki je odgovarjala samu majhnu zahtevu pod stolnici, ker so za višjo izobrazbo turški dijaki hodili na vsečilišče v Evropi in Ameriki. Toda pri tem niso mogli zadostiti zahtevi novih Turčije. Vsled tega je vlašča 1. avgusta vsečilišče zaprla v odsloviču kakih 100 profesorjev. Treba je bilo dobiti novih profesorjev, da je mogoče odpreti novo vsečilišče.

V Curihi v Švici je bila ustanovljena organizacija, ki je prevezela načelo, da poskrbi učna mesta za profesorje, ki so bili izgnani iz Nemčije, ker so bili židovskega porekla.

Predno je zmanjšali misterij, da je bilo imenovan za poslanika na Holandskem, da se bo kot en narod boriti za vsako pet svetega zemlje. Iz Košice se je dr. Beneš takoj odpeljal v Požar, kjer je zopet povdovljal, da bo načelar načelnemu ministru ter odpotoval v Švico. Nekaj mesecov zatem je turška vlada sklenila, da sprejme njegovo priporočila in je profesorja povabilo, da načeluje dolet.

Jugoslavija se zato poteguje za nenapadalne pogodbe, ki so bile sklenjene, ko je Titulescu obiskal Beograd, Sofijo in Angor, kralj Aleksander pa Sinajo, Varšavino in Cagliari, kralj Boris in kralj Karol pa sta imela konferenco na jahti na Donavi.

Bolgarsko gospodarsko stanje je tako žalostno, da ni pretiravano reči, da je od izboljšanja razmer očiven prestol. Vsled tega je potrebno, da se Bolgarska približa svojim sosedom. Največja ovira za prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarsko pa je Macedonija. Dokler ni pozavnan spor, ni mogoče misliti na iskreno prijateljstvo med obema državama. Pogajanja so se že pričela in vsekakd vprašava na uspeh.

SIN JE UBIL MATER

Wallington, N. J., 17. decembra. — Ana Dolak, stara 64 let, vdova in mati sedmih otrok, je v soboto zvečer pri brlecji svetiščki v svojem sirotinščinu stanovanju brala sv. pismo. Njen najmlajši in najljubši sin George, star 23 let, je z divjim pogledom za njenim hrbotom dvignil puško in ustrelil mater v hrbot. Mati je bila takoj mrtva. Natro je že enkrat pritisnil petelinu, da bi ustrelil samega sebe, toda se je samo obstrelil.

Smrtno ranjen leži v St. Mary's bolnišnicu in policiji je reklo, da je mater ustrelil iz usmrtljenja, ker ga je mati sama prosila, da ji konča nezmožno trpljenje.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Več mesecov že nisem imel dela, v hiši ni bilo živja.

Umrla je za nadnحو, — je reklo George. — in ujnjene trpljenja nisem mogel gledati. Tako zelo sem jo ljubil. Ve

KRATKA DNEVNA ZGODBA

STELA

MAGAJNA BOGOMIR:

Ležali sta že skoraj pol leta. — bila Honka kakor otrok in je skoraj sed posteljama je bilo komaj se vriskala od veselja, kadar je bilo en prostor. Ti dve postelji in slišati vojaško godbo, ki je včasih e deset drugih bolnic — toda vse niso prav pripadale temu svetu, kajti nobena ni bila več kot tedaj zavila ustnice, kakor bi hoteli na zapeti, čeprav je stala že skoraj z obema nogama v grobuh in so jibile samo še kosti in koža in velike oči.

Ta predbožični večer pa je prav posebno življenje v duši teh bednih ljudi. Sestra Stela je postavila na oltarček v kotu jaslice, za katerimi je gorela rdeča lučka. Tudi so vse dobile od svojev mnogo daril in mnogo ejetja, tako da je bila soba kot majhen vrt, kot košček pomlad, čeprav je ostanek ležala gosta megla. Le Honka je bila silno žalostna. Dasi se je zelo trudila, da bi zakrila žal, tako lepo in skoraj otroško ekle pustiti na drugi svet. Minui o julij, avgust, september, oktober in november in večina decembra. Mina in Honka pa sta še živeli. Minilo je poletje, preživel je jesen, z leta se je zima in tako pričakovali zadnjega božiča, ko je tisoč besed sta že izmenjali med seboj. Natanko sta poznali druga drugo in ni bilo nicesar neznanega med njima. Sicer se nihaj kaj posebno velikega pripetilo, ali oni v življenju. Mina je bila v tvojniška delavka. Pred tridevetoleti je — to je bil njen največji doživljaj — pa je znala Honki odrečno popisati, kako zelo lep je tisti otrok. Honka pa je ljubljena nekega fanta, ki bil prav takolad kot doktor in prav tako pričazen, ampak je moral pred tremi leti v Francijo v rudnik. Prej ali lej pa jo bo prav gotovo obiskal. Se sestra Stela je rekla, da jo bo obiskal, naj le ona molí k Bogu za, kajti molitev in velika ljubezen maga vse. Seveda fanta ni bilo se to dolge mesece. Mina je rešila, da je pač vožnja iz Francije ilino draga. Pisal pa ji je seveda sak mesec. Honka je vselej Minu rečitalo pismo, v katerem pravi, kako silno ima njo. Honka, ali, in da bo nekoč še vse dobro in tem svetu. Sedaj je sicer zelo ežek, toda končno se le more vse premeniti. V neko pismo je še priča deset frankov za priboljšek v polniščici. Poslal bi več, pa nekaj nora poslati tudi domov, in je druge sploh težko kaj prihraniti. Sestra Stela je šla vedno zamenjati tisti denar v banko, potem pa je zakupila jabolki in oranž za Honko in Mino in nekaj ejetja. Honka je potela imeti ejetja. Polovico ga je itaknila v časino in mizzen med obe ežek, radi veselja in lepot, ostalo pa je morala sestra Stela postaviti pred Jezusa na oltarček v kotonu. Potem sta Mina in Honka govorili samo o Jožetu toliko časa, dokler ni ovencelo ejetje in ga je moral sestra Stela odnesti iz kotonu, vendar bolnice so se hudovali, da ta doktor in sestra Stela bolj pričazne z Mino in Honko, dokler niso bilo izvedele, kaj pomenijo napis "Carcinoma" na tablici nad Minim ležiščem in "Anaemia perniciosa gravis" nad Honkinom glavo. Tedaj niso nič več zamerile in nijovo spoštovanje do obeh je celo urastlo. Poleg tega pa je bila Honko celo lepa. Le ona in sestra Stela sta bili lepi in ni eduno torej, da je sestra Stela rajši govorila z Honko kot z drugimi, zlasti ker je

plave oči proti jaslicam in molila dolgo, dolgo. Mina pa je molila z njo. Honka ni nehala moliti skoraj do enajste ure.

V sobi je vladala sveta tišina, le zvonenjenje iz premognih zvonkov se je slišalo iz mesta. Nekaj strašno velikega in veličastnega je živel te ure v vseh teh bednih dušah, nekaj kar bi nikoli ne mogel spoznati to svet, ki je živel izven teh židov. Sestra Stela je hodila po prstih med ležečimi in prekrivala vsako bolnico na čelu. Honki je zašepetal: "Potolaži se, mala! Prisila bom to noč Jezusa, naj blagoslov tvoje sreč."

Honka je bila silno žalostna. Dasi se je zelo trudila, da bi zakrila žal, si je vendar moralna od časa do časa s širokim rokovom spraže obrisati oči. Nič ni pomagalo, da jo je neprestano tolazila Mina in da so ji druge bolnice ponujale oranz in dutelej. Ves ta mesec se je Honka radovala, kako velik paket je postal Jožeta za božični večer, kakor ga je postal prejšnje leto k njej na dom. Čakala je veden poprek in iz ure v uro ta dan paketa ni bilo, čeprav se je že naredil večer. Sestra Stela je rekla Honki, naj molí k Novoročnemu in bo on naredil, da bo vse prav. Honka je ubogala. Uprla je

(Nadaljevanje na 4. strani)

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko
Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMO
\$2

Naročite ga pri —
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

PREDNOSTI ZAKONA.

Že Darwin je pisal v svojem "Izvoru človeka": "Ogromno mestno statističnih podatkov pravijo, da umirajo neporočeni možje med 20. in 30. letom v veliko večjem razmerju neko poročeni. Na Škotskem je umrlo od 1000 neporočenih mož letno 15. poročenih pa samo približno 7. točaj manj ne-poročenih.

Po Hufelandu doseže 70. leto od 1000 možev samo 11. samev, a 27 poročenih mož, da je 23 samovrh 28 poročenih žens. Po zadnji nemški statistiki je umrlo med 1000 možev v starosti več nego 80. leta 263 samov in 202 poročenih. Statistika seveda ni upošteva, da so k samovim prijeti tudi vse možki, ki se zaradi kakšne telesne ali duševne krave, nezdravljive bolezni itd. poročiti ne morejo. Primerjava bi bila nazorna samo med telesno in duševno zdravimi možkimi obeh vrst.

KAKO MOČNO LUČ potrebujejo otroci pri učenju, da ne napenjajo svojih mladih oči? Kako "jasna" naj bo očetova svetilka, da bo udobno čital svoj časopis? Koliko svetlobe naj bi vi imeli za šivanje? Za brizige? Za vašo knjigo? Ko kuhate kosilo?

Mogoče ste se žudili, kako morete najbolje razsvetiliti svoj dom? Zdaj lahko vešte, da pa je pač vožnja iz Francije ilino draga. Pisal pa ji je seveda sak mesec. Honka je vselej Minu rečitalo pismo, v katerem pravi, kako silno ima njo. Honka, ali, in da bo nekoč še vse dobro in tem svetu. Sedaj je sicer zelo ežek, toda končno se le more vse premeniti. V neko pismo je še priča deset frankov za priboljšek v polniščici. Poslal bi več, pa nekaj nora poslati tudi domov, in je druge sploh težko kaj prihraniti.

Potem vam bo dejal nekako takele: "Mrs. Jones, svetlobno merilo pravi, da je svetloba te ženice prejasna za čitanje. Sijaj s strani zadeva vaše oči. Nasprotuo pa ona ženica tam, kjer se uči vaša hčerka, ne da dovolj svetlobe. To skoduje njenim očem."

Na ta skrben način bo pregledana razsvetljiva v vsaki sobi. Potem vam bo svetoval, kako napraviti vašo razsvetljivo boljšo in bolj privlačno.

Ta služba je BREZPLAČNA. Vaša električna družba vam pomaga dobiti v vašem domu najboljšo razsvetljavo, ki je mogoča, po najnižji ceni.

KAKO ZAGOTOVITE AKO IMATE ALI NE PRAVO LUČ V SVOJEM DOMU

LE MALO JE TAKO POCENI KOT BLAGOSLOV DOBRE LUČI

OGLEJTE si nove prenosne svetilke ter druge priprave za razsvetljavo v speciality trgovinah, izložbah električnih potrebščin, department in drugih.

THE NEW YORK EDISON COMPANY · BROOKLYN EDISON COMPANY, INC.
THE UNITED ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY
NEW YORK AND QUEENS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

Zoper hrbtobol
Najhitrejši način, da se iznebiti hrbtobolu je, da se dober zoper naloži z ANCHOR Pain-Expeller, kar vam, kjer vam bol, Pain-Expeller takoj prepreči, da sedete bolcine in blažena odpoved hitro sledi.
Imejte zoper steklenico Pain-Expeller, kar vam boli in namaite v takoj, kjer vam bol.
Pri vseh lekarjih — J-56 in 70. velikosti.
Samo pristni ima Sidro varstveno znamko.

PAIN-EXPELLER

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

77

Tako sem nestrpna, — je zašepetal, — da sem mislila, da... imava danes za seboj že daljo pot kot včeraj... Ne bodite hudi name, gospa... Če bi vedeli, kaj se godi v meni... kako trpim od včeraj...

Clovek bi res mislil, da se pri meni nis počutila dobro...

Lahko samo povalim vašo dobroto... gospa!... Kam bi se bila zatekla, da ni bilo vas!...

Dobro... dobro! — je mrmrala babica... Za enkrat ne zahtevam tolike hvaljenosti... Glavno je, da se opogumiš in da me... ubogaš... ker drugega izhoda nimas.

Luiza je postalna naenkrat nekam čudno tesno pri sreču. Prisluškovala je raznoglasni pesmi ulice.

Tu pa tam se je zaletel v njo mimočloči in Frochardka se je ustavila...

Luiza se spočetka za to ni zmenila. Mislija, da sta zašli v množico ljudi in nehoti se je stisnila k beračici.

Kaj se bojiš, dušica? Nič se ne boj, — jo je mirla starika. — Kar pritisni se k meni... ljudje so tako nerodni... Zaletavajo se vate in nihče se ne zmeni, da si slepa...

Toda ustavljal sta se vedno pogosteje in tudi odmori so bili vedno daljši.

Luiza je mislila, da šlis Frochardko nekaj šepetati, toda besede je izgovorjala tako hitro, da sirota ni mogla razumeti, kaj govori.

In to se je ponovilo skoraj na vsakem karkusu. Včasih se je Frochardka celo vračala nazaj, kakor bi hotela nekoga dohiteti.

Potem sta pa krenili v drugo smer... Toda ves čas je slišala slepa iz ust svoje spremljevalke nerazločno mrmranje.

Končno, ko je doseglo njen presečenje nad tem nepričakovanim početjem višek, je Luiza boječe vprašala:

— Ali ste mi kaj rekli, gospa?

— Jaz... Beži no, menda se ti sanja. Ko govorim z ljudmi, ne je lahko razumeši... O tem se boš takoj prepričala.

— Zdele se mi je namreč...

— Da, da, mrmrala sem, kaj ne?... To si hotela reči... Godnjala sem na te postopake, ki nimajo drugega dela nego izprehajati se in ki bi hodili siromakom po glavah, če bi smeli...

— Zato torej... se ustavljava!

Moč, ki je dotlej podpirala Luizo, se je razblinila in umaknila smrtnemu strahu.

Kar se je beračica zopet ustavila. Bili sta na Kraljevem trgu in Luiza je začutila, da stoji nekaj trdega tik pred njima.

— Klopica! — je dejala, — ah, končno sva tu, kaj ne? To je nedvomno tista klopica, na kateri sva sedeli s sestro, ko sva čakali gospoda Martina.

— Da, dušica, uganila si... Zdaj si pa malo odpoči...

In posadila je slepo siroto na klop.

Toda Luiza je takoj zopet vstala in začela kričati:

— Henrika!... Tu sem!... Jaz tvoja sestra!... Slišiš, Henrika... ali me slišiš?

— Kaj pa počenjaš? — je vzkliknila Frochardka in stisnila slepo na vso moč za roko.

— Sestro kličem, gospa; če je kje tu, ne bo slišala... Pride!... Pride!

— Molči, — je dejala beračica, — saj skliciš množico ljudi skupaj in za nori naju bodo imeli... Sicer je pa prepovedano po ulicah kričati; straža bi ti kimalu zamašila usta.

In pa nočen, da bi postala sumljiva. Imam svoje dostojanstvo, ki se ga ne sme nihče dotakniti...

Posadila je slepo nazaj na klop, rekoč:

— Ostani tu, jaz pa stopim v pisarno...

— Dovolite, gospa, da grem z vami.

— Ne.

— Saj večkrat moram vprašati, kaj je s Henriko.

— Hočem, da ostaneš tu... Preveč si razburjena... Ali bi mi ne mogla povedati, kaj se ti je pripetilo.

— In ne da bi čakala na odgovor je Frochardka odšla, slepa sirota je pa ostala sama s svojim obupom.

Luiza je slišala, kako odhaja, morala se je udati in počakati, da se vrne.

Frochardka je odložila resnični nastop nesrečne Luize v žalostni vlogi na poznejši

čas. Šla je torej beračici sama, toda na svojo žrtev je budno pazila in pripravljena je bila vrnilti se k nji, če bi se ji kdo bližal. Iztegnila je roko in že se je začul njen prosečni glas:

— Usmilite se uboge matere, ki ima spleho hčerko!

In pokazala je na Luizo, rekoč:

— Glejte, tam sedi na klopi in počiva, ker hodila tešči že od ranega jutra... Usmilite se je, dobri ljudje, in bog vam bo storil poplačal vašo dobroto.

Potem se je pa vrnila k Luizi in ji zašepetal:

— Vse bo treba izpremeniti, dušica, tako ne moremo več živeti... Našla sem dober zaslužek, kmalu bo vse drugače.

V divji jezi se je brezrčna babilna na vso moč zateletela v Luizo tako, da je ubožica kar zadrhla od strahu.

— Kaj pa zopet tako kričiš, — je zagodnjala in jo potisnila nazaj na klop.

— A, to ste vi, gospa! — je vzkliknila slepa z drhtljivim glasom... Komaj sem že čakala, da bi vas vprašala... in zvedela...

— Kaj pa... mar ne prinašam dobrih vesti? Nimaš povoda tako žuriti se in kričati.

Pod vtisom teh besed, izgovorjenih z osončnim glasom, je slepa sirota zadrlhala in se prijala za prsa, kakor bi hotela pomirjati močno utripajoče srečo.

In zajejljala je:

NE SMEM TE LJUBITI

Zanimiv roman iz življenja • —

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

24

Gilda se prestraši in ga gleda z velikim nemrom.
— Gospod Larsen! — pravi s povdankom.

Werner se zatajuje z vso silo.
— Ne, prosim se ne prestrašite! Tega ne smete; ne smete misli, da si hočem s svojo skrbijo dovoliti kaj neprimenjenega. Prosin, poslušajte me dobro! Verjemite mi, da nikdar ne bi dal besed temu občinku, ki gori za vas v moji duši, ko bi vedel, da se nahajate v zadovoljivih, gotovih razmerah. Bolan sem in od življenja ne smem ničesar zahtevati in mu tudi ne morem ničesar nuditi. Nikdar se vam ne bi bil približal s sebiščo prošnjo, četudi vas ljubim z ljubezno, ki ne zahteva was. Toda zaradi vašega brezupnega položaja se je sve izpremenilo. Neizmerno se bojim za vas. In v tej bojazni in skrbi prihajam k vam in vas prosim: postanite moja žena! Ne! Prosim, ne odgovorite še! Dovolite mi, da vam še povem, da s to proučijo miso v zvezni nikake sebične želje. Samo malo časa mi je še živeti — v najboljšem slučaju še dva, tri leta. In vas samo prosim, da ta leta preživite ob moji strani kot moja najboljša priateljica, kot prijazna spremljevalka. Po imenu in pred postavo boste moja žena, da vam morem, ko zatisnem svoje oči, zapustiti svoje premoženje. Gilda, veste, da sem zelo bogat. Toda moje bogastvo mi do sedaj ni delalo nikakoga veselja. Sedaj bi me osrečilo, če vam ga morem položiti pred vaše noge, ako vam morem s tem olajšati vaše življenje. Predno mi odgovorite, vam hočem še povediti, da moja sestra ve za to mojo namero in jo odobrije in celo sama mi je prigovarjala, da vam stvari to vprašanje. Z odpitim rokami vas bo sprejela kot svojo sestro. Tako, milostljiva gospica, povedal sem vam vse, in vas prosim še enkrat, dajte mi svojo roko! Dajte mi pravico, da vam morem napraviti lahko in prijetno življenje in ne s tem napravite srečnega, kot nisem nikdar upal, da bi kdaj mogel biti.

Gilda je z menjajočimi občutki poslušala njegove besede. Spoznala je bi'a potra, nato ginjena in slednji povsem zmedena. Nekaterikrat ga je hotea prekiniti, toda mi mogla priti do tega. Sedaj pa Werner izmučen molči in jo gleda, kot bi čakal, da odloči nad njegovim življenjem in smrto.

Njene oči se porose. Nekaj časa molača pritiska roke na lica. Bi jo, kot bi sama poslušala v svojo notranjost in bi se izpravevala, kaj naj odgovori na to ponudbo. Iz zdebla se ji je, kot bi videla pred seboj dvoje smejočih, zmagonosnih moških oči, kot bi slišala glas: "Tukaj mi je prijetele sreča nasproti!"

Njene roke omahnejo in pravi tiho:

— Važa ponudba mi je v veliko čast, gospod Larsen. Ko bi le mogla povediti, kako so me ganile vaše besede. Tako sem ginjena, tako zmedena. In kakor mi je hudo, vam vendar moram povediti, da ne morem postati vaša žena. Ne morem sprejeti, kar mi takoj velikodušno ponujate, ker vam za to ne morem dati ničesar, prav ničesar. Zato ste mi drag in všeč. Nobenega življa prijatelje ne poznam; toda ljubezni vam ne morem dati, ljubezni, ki bi me edina vodila, da bi svojo roko položila v roke moža.

Werner si potegne z roko preko oči.

— Saj ničesar ne zahtevam — ničesar, kot da mi dovolite, da skrbim za vas kot vaš zvesti brat. Od vas ne zahtevam ljubezni. Vem, da mi takega občutka ne morete prinesi!

Gilda gleda zamučeno pred se. Dobro je spoznala, kako velikodušna ponudba ji je bi'a položena pred nofe. Za nekaj časa jo je nasrednjala zapeljiva misel: "Zgrabi! Rešena bož vseh skrb, imas svoj dom in ljubeznejive ljudi, ki so tvoji". Za tem pa zopet vidi v duhu oni ostro zarezani, aristokratski moški obraz, obraz mladega častnika, ki jo je samo kratko minuto držal svojih rokah in ki jo je tako čudovito izzivadno pogledoval. In tedaj je bila prepričana, da nobenemu drugemu človeku ne more slati svoje roke. V tej urici z vso gotovostjo vredela, da je ljubila tega neznanca, je čutila, da je stal med njo in Wernerjem-Larsenom. Bilo je, kot bi jo njegove oči gledale zapovedovno, kot bi hoteli reči: "Ne storil tega! Tega ne trpiš, da daš komu drugemu pravico nad seboj, kajti nikdar, nileyda te ne pustim!"

Gi'da se naglo dvigne in si z roko potegne čez moči, kot bi si hotela pregnati to podobo.

— Ne, gospod Larsen, ne morem! Prosim, ne budujte se na menet z občutkom, ki ga gojim za vas, ne morem postati vaša žena. Vedao bi imela mučno zavest, da sem vam nekaj dolžna. Mučilo bi me, ko bi vedela, da me ljubite, da imate pravico do moje ljubezni in da vam te ljubezni ne morem vräčati. In od vas bi morala sprejemati dobre, katerih na noben način ne morem povrniti. To bi me napravilo nesrečno. Saj sem vendar celo svoje življenje spremala dobre in to je strašno. Verjemite mi! To me uničuje. Še mnogo težko bi mi bilo, ako bi vam morala ostati dolžna. Saj mi je že bilo težko nasproti moji rednici. Ne, v take odnosno do kakrega človeka ne maram več. Mnogo raiši si služim svoj krah, da imam do njega vendar enkrat pravico. Saj ne morete verjeti, kako težko je samo jemati, pa nikdar biti v položaju dati. Neizmerno bi me mučilo, ko vas ne bi mogla ljubiti, kot mi ve ljubite. In to bi spravilo v nesrečo mene in vas. Prosim, razumite me prav! — Do sedaj ste me v vseh zadevah tako čudovito lepo razumeli, kot me nikdo drugi. In ne budute se name! Prav iskreno vas za to prosim!

To pravi Gilda mehko in prisrčno.

Werner vzdihne in jo žalostno pogleda.

— Ne, ne budujem se na vas, ker tega ne morem. Prav dobro vas razumem. Skoraj sem to pričekoval, da me boste odklonili. Bojim me, da mnogo boli zaradi vas. Nesposmetno je bilo, da sem mislil, da bi mi mogli prinesi toliko zaupanja.

Gilda se bolestno nasmije.

Nesposmetno! O, ne, gospod Larsen, to prav gotovo ni bilo. Dobro je in plemenito, kar mi nudite in zahvaljujem se vam iz celine sreca. Želim, da bi vam mogla dokazati, kako sem vam hvalejna, navzlio temu, da vam moram včas ponadno odkloniti — zaradi tega in tudi zaradi vas. Da, zaradi vas. Kajti ravno zato, ker me ljubite, bi tripli bolečine, ako bi se kot vaša žena počutila nezadovoljno in nesrečno. In jaz tega ne bi mogla izpremeniti! Prosim, pozabivaj na ta najin pogovor! Nikakor vas ne morem izgubiti kot svojega prijatelja. Ostanite mi prijatelj navzlie moji odpovedi!

Werner prime njeni roki in pritisne na njeno ustnice. Udati se moram, milostljiva gospica, — pravi tiho. — In iskreno se vam zahvaljujem, da mi tudi niste odrekli svojega prijateljstva.

Četudi se Werner ni upal misliti, da ga bo uslušata, je bil vsled Gildine zavrnitve vendar razočaran. Pokonec ga je držala samo še mavel, da se je Oly izrazila, da hoči Gi'di na drug način pomagati.

(Dalje prihodnjie.)

ZANIMIVE IZKOPNINE

Pred kratkim so izkopali v Rimu starodavni trg Cezara, ki je v velikem nasprotnju z modernimi stavbami, katere ga obkrožajo.

TAJNICA V MOŠKI OBLEKI

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezki z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sta bih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili. da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na ročino točno.

Uprava "G. N."

no in na včajanke. Svojo vlogo je teko dobro igrala, da ji je prijateljica, sobarica v nekem hotelu, nekoč priznana ljubezen. Peter Travers je takoj sedel in napisal gondjivo poslovilno pismo začlubnjencem dekle, ki svedec na slitu, da je zanj ljubljeno v dekle. Neščeno začlubljena sobarica je takoj odpovedala službo, da ji ne smatrala za moškega in takoj je kurač dozored v njej drzen sklep. V delavstvu včraj je najeta skromno sobico in hišnemu gospodarju si je predstavila kot Peter Travers. Nihče ni slutil, da je Peter Travers v resnici dekle.

Lepa Hilda je znala tudi kot fanta nastopati zelo sumozavestno. V svojo vlogo se je kmalu dobro vživelja. Čez dva tedna se je pa morala preseliti in dobiti je službo pomožnega natakarja. Šef ji je del ceo nekaj denarja na račun ko mu je potožila, da živi v težicah gmotnih razmerah. Obljubil je tudi dati ji v hotelu sobico, kjer bo lahko brezplačno stanovanja. Toda vsa mesta so bila že zasedena in Hilda je morala nekaj nujno spati v zavetnišču neke verske skete med samimi fanti, kjer so jih iščeli brezplačno stanovanje.

Končno je dobila sobico v hotelu. Služba pomožnega natakarja pa ni bila lajka. Najbolj jo je bilo, da so se ji tovarni posmevali, ker v žensko družbo sploh ni zahajala. Zato si je poiskala prijateljico, s katero je hodila v klinike.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE
Cena štirim zanimivim knjigam \$1.45
NAJBOLJSI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT"
(Spisal Janko Kač)
kar jih je izšlo po svetovni vojni, ima v zalogi
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
Cena \$1.35

KOLEDAR IN KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE \$1.85
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York City

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTovanje

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

13. JANUARIA
3. Februarja — 21. Februarja

PARIS

17. Februarja — 17. Marca

CHAMPLAIN

30. Decembra — 20. Januarja

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte našo pooblaščeno agenta

General Travel Service, Inc.

MR. LEO ZAKRAJEK
1359 Second Ave., New York City, N. Y.

FRENCH LINE

12. decembra:
Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

22. decembra:
Olympic v Cherbourg

27. decembra:
Majestic v Hamburg
Empress v Bremen

31. decembra:
Piedmont v Havre

3. januarja:
Manhattan v Cherbourg

10. januarja:
Albert Ballin v Hamburg

5. januarja:
Bremen v Cherbourg

6. januarja:
Lafayette v Havre

Rex v Genoa

10. januarja:
Europa v Bremen

13. januarja:
Aquitania v Cherbourg

17. januarja:
Roma v Triest

19. januarja:
Olympic v Cherbourg

20. januarja:
Champain v Havre

Conte di Savoia v Genoa

Volendam v Boulogne

Bremen v Bremen

24. januarja:
Hamburg v Hamburg

Berengaria v Cherbourg

27. januarja:
Europa v Bremen

31. januarja:
Manhattan v Havre

Strela se je vrnila v sobo in pričala zopet luč. Takoj je šla k Ilonki in Mini. In glej, niti starika, niti dekleka se nista mogli nehlati smejati. Strela je prijela vsako za eno reko. Komaj je se čutila valovanje krv pod prsoma kožo. Prešel je tudi zdravnik in pregledal obe: "Čudno, da obe odlhajata to noč," je rekel. "Čudno, da obe odlhajata to noč," je rekel. "Sicer sta si pa bili takci prijatelje, da bi ne mogli živeti drugač brez druge. Odpeljite obe v prsto v sobo, sestra Strela!" Drugi dan je prinesel poštar paket za Ilonko.

"Sladkarije so notri. Začrnilili so paket za petdeset dinarjev, ali nekdo izgaignil nit z ustnic Mine, niti z ustnic Ilonke. Zahotel je si, da bi tudi ona ležala med njo, njeni dušni pa bi bili v Ilonki in Ilonko potovala z rdečim evtom in nedobščim romarij z zvezdo na zvezdu po neskončnem vesoljstvu.

Sestra Strela pa je vzela iz posode pred ja licami dva nageljna in položila v mrtvašnici Mini in Ilonki po en eten na prsi. Potem je poklenila v strmela v sneh, ki še ni izgaignil nit z ustnic Mine, niti z ustnic Ilonke. Zahotel je si, da bi tudi ona ležala med njo, njeni dušni pa bi bili v Ilonki in Ilonko potovala z rdečim evtom in nedobščim romarij z zvezdo na zvezdu po neskončnem vesoljstvu.

Ilonka je zavirkala v veselju in steznila proti zelenemu hribu. Vsi je bilo živo tam. Nebeška družina, lučka, angeli, pastirji, najbolj živ pa je bil Jože in prav tako lep, kot je bil nekoč najlepši pastir med pastirji. Neprimočeno je strmela Mina, nepristano je strmela Ilonka na zeleni hrib, sestra Strela pa je prepelala v kapeli.

Visecko in veličastno je bilo razpoloženje v tej noči. Mina je poklenila Ilonko.

"Honka, glej, moj Jernejček je vendar živ, tako živ je."

Mina se je začudila: "Kako vendar, da Ilonka ne vidi. Ilonka, Ilonka!"

Potresla je Ilonka, za roko, ki je ležala stegnjena po beli blazni, to

7 DNI DO JUGOSLAVIJE Z ZNANIMI EKSPRESNIMI PARNIKI

BREMEN · EUROPA

Posebni vlak ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v Ljubljano. Izborne železniške zvezde tudi iz Cherbourga.